

Fylkesmannen i Vest-Agder

Miljøvern avdelingen

Saksbehandler: Dag Petter Sødal
Tlf.: 38 17 66 79

Deres ref.:
Vår ref.: 2003/1822

Vår dato: 30.06.2005
Arkivkode: 471

MAREN AS
Postboks 6
4501 MANDAL

Brennevinsmyra avfallsanlegg - tillatelse til etablering av nytt deponi

Det gis tillatelse til etablering og drift av et nytt deponi i kategori 2 (ordinært avfall) ved Brennevinsmyra avfallsanlegg. Tillatelsen gis med en rekke vilkår med tidsfrist eller rekkefølgekrav. Rammen for tillatt fyllingshøyde og samlet deponivolum avviker noe fra søknaden.

Tillatelsen gis som et tillegg til eksisterende tillatelse datert 30. oktober 1997. Vilkårene vedrørende det nye deponiet vil bli inkludert i ny samlet tillatelse for hele anlegget når søknaden om dette tas opp til behandling.

Alle som har hatt innspill vedrørende Brennevinsmyra avfallsanlegg orienteres ved kopi av dette brevet. Fylkesmannen i Vest-Agder mener det er sannsynlig at overgang til nytt deponi vil redusere luktplagene for anleggets naboer.

Vi viser til søknad datert 17. mars 2005 fra Sørlandskonsult AS på vegne av Mandalsregionens renovasjonsselskap AS (MAREN) om etablering av nytt deponi ved Brennevinsmyra avfallsanlegg. Vi viser samtidig til eksisterende utslippstillatelse datert 30. oktober 1997, søknad datert 30. april 2003 om fortsatt drift av Brennevinsmyra avfallsanlegg, brev datert 16. oktober 2003 med oppdatert avslutnings- og tiltaksplan, oversendelse av miljørisikovurdering i brev datert 30. april 2004, vår avgjørelse av denne i brev datert 13. juli 2004, vårt brev datert 20. april 2005 om det videre arbeidet med nye tillatelser for alle deponiene i Vest-Agder, og øvrig kontakt i saken.

TILLATELSE

Denne tillatelsen er gitt med hjemmel i forskrift av 1. juni 2004 om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften), kapittel 9 om deponering av avfall (deponiforskriften).

Mandalsregionens renovasjonsselskap AS gis tillatelse til etablering av nytt deponi ved Brennevinsmyra avfallsanlegg som omsøkt. Tillatelsen gis, i tråd med minimumskravene til innhold i tillatelse til deponering i § 9-9, på følgende vilkår:

Miljøkontrollen for hele Brennevinsmyra avfallsanlegg:

Det forutsettes at nytt miljøkontrollprogram som oppfyller deponiforskriftens krav settes i verk fra 1. januar 2006 for hele anlegget inkludert det nye deponiet.

Vilkår vedrørende eksisterende deponi:

All deponering av avfall som kan gi lukt på det eksisterende deponiet skal opphøre straks det nye deponiet er klart til bruk. En størst mulig del av det eksisterende deponiet skal da avsluttes med en varig topptetting. Resterende overflate skal ha en god midlertidig tildekking med egnet masse. Selskapet skal innen 31. desember 2005 informere Fylkesmannen i Vest-Agder om status for avslutningsarbeidet og om planlagte avslutningstiltak. Det bør velges løsninger for avslutning og topptetting av eksisterende deponi som tar hensyn både til å opprettholde høyt uttak av deponigass og til å begrense sigevannsmengden, herunder hensynet til forventet krav om rensing av sigevannet. Valg av løsning skal godkjennes av fylkesmannen på forhånd, og fylkesmannen skal inviteres til sluttbefaring ved endelig avslutning.

Vilkår vedrørende nytt deponi:

- a) Deponiet godkjennes som kategori 2: deponi for ordinært avfall.
- b) Deponiet kan motta alle typer avfall som er klassifisert som ordinært avfall eller inert avfall, og som er tillatt å deponere i følge deponiforskriften. Avfall som er forbudt å deponere etter § 9-4 kan ikke deponeres. Farlig avfall kan ikke deponeres, med unntak av fast asbestholdig avfall i tråd med eksisterende tillatelse i brev datert 8. mai 2000, og brukt blåsesand. Forurensede jordmasser med et innhold av forurensninger lavere enn grensen for farlig avfall tillates deponert.

Alt avfall skal ha gjennomgått en behandling og en mottakskontroll før deponering. Husholdingsavfall med kildesortering og sorteringsrest fra sorteringsanlegg er eksempler på behandlet avfall. Dette innebærer at alt avfall som ikke er behandlet eller homogent fra en kjent kilde, må inspiseres grundig og ev. sorteres på Brennevinsmyra før deponering (f.eks. næringsavfall, hyttecontainere, mm.).

Deponiet tillates fylt opp til en maksimal høyde på kote 70 moh. på sitt høyeste punkt. Deponioverflaten skal ved avslutning ikke treffe terrenget høyere enn toppen av den tilnærmet loddrette delen av fjellsiden, ved omlag kote 55 moh. Dette er et noe mindre volum enn de 355.000 m³ beskrevet i søknaden. Dersom en ytterligere oppfylling inn over det flatere arealet mellom toppen av brattkanten og anleggsveien i vest og nord som beskrevet i søknaden skal gjennomføres, må det søkes på nytt om tillatelse til dette når det blir aktuelt.

Det settes ikke tallmessige begrensninger på årlig deponert mengde. Men det forutsettes at det løpende mottaket ikke skal være større enn det som anlegget har kapasitet til med tanke på kontrollrutiner og miljøforhold.

- c) Krav til deponiets konstruksjon og drift.

Deponiet skal bygges og driftes i tråd med beskrivelsen i søknaden når ikke annet er bestemt i denne tillatelsen. Alle endringer i forhold til tillatelsen må avklares med Fylkesmannen i Vest-Agder på forhånd.

Deponiet skal ha gassuttak som beskrevet i søknaden. Hensynet til gassproduksjon og drift av gassanlegget skal prioriteres høyt.

Videre skal deponiet driftes med sikte på å minimere problemer med lukt, flygeavfall, fugl og andre nærmiljøplager. Selskapet pålegges å ha særlig fokus på disse forholdene i perioden fram til og det første året etter åpning av nytt deponi, herunder å fortsette å ha nær kontakt med beboerne som er plaget av lukt. Fylkesmannen i Vest-Agder skal holdes orientert om utviklingen i luktproblemet.

Deponiet skal bygges med dobbel bunntetting som beskrevet i søknaden. I området der bunntettingen legges inn over eksisterende deponi, skal det legges inn nødvendig sikkerhet for å takle ev. setninger. Bunntettingen skal i tillegg føres til toppen av steinmuren i sør.

Bunntettingen skal føres 2 m opp langs de utsprengte loddrette sidene av deponiet, festes ved bolting og tettes med bentonittslurry og betong, eller tilsvarende sikringsnivå. Med hjemmel i deponiforskriftens vedlegg I, pkt. 3.4, jf. pkt. 2c, 3.2 og 3.3, og med grunnlag i den framlagte risikovurdering, innvilger Fylkesmannen i Vest-Agder med dette fritak for ytterligere sidetetting hva gjelder de nær loddrette sidene i vest, i nord og i nordre del av østre kant av deponiet, opp til toppen av brattkanten.

I resterende del av østre side oppå eksisterende deponi, og langs hele sørsiden av deponiet, vil bunntetting og topptetting møtes og overlappe når deponiet er avsluttet, slik at dobbel sidetetting vil være foretatt.

Det skal legges drenerør for sigevann over bunntettingen. Utløpsrøret for sigevannet legges gjennom steinmuren i lavpunktet i sør. Det legges en forlengelse av bentonittmembranen under dette røret fram til observasjonskum slik at det kan inspiseres visuelt om det er lekkasjer i gjennomføringen. Det skal legges til rette for prøvetaking av sigevannet før sammenkopling med andre vannstrømmer. Det skal legges til rette for prøvetaking av det vannet som kommer ut av i drenglaget mellom fjellgrunnen og den konstruerte geologiske barriæren fra det nye deponiet. Sigevannet fra det gamle deponiet skal avskjæres fra dette drengvannet så godt som mulig. Bl.a. bør eksisterende drenggrøft forlenges nordover slik at hele området dekkes. Det skal så langt det er mulig legges til rette for at oppsamlingspunktene for alle disse vannstrømmene inkl. tetningsdammen nedstrøms steinmuren i syd blir tilgjengelig for visuell inspeksjon ved bruk av kummer eller åpen løsning.

Avskjæring av overvann langs anleggsveien som går rundt det utsprengte området skal gjennomføres som beskrevet før deponiet tas i bruk. Det er viktig med god tetting og klart forbedret funksjon av denne avskjæringen i forhold til dagens situasjon.

Det skal utarbeides en teknisk sluttrapport som dokumenterer hvordan anlegget er bygget. Rapporten skal inneholde:

- Kart over området og anlegget, kopi av reguleringsplankart.
- Alle tekniske tegninger, inkludert snitt og detaljtegninger av kritiske detaljer, nøyaktig plassering av rør, tetninger og brønner mm.
- Prosedyrene som er fulgt ved arbeidet, spesielt ved utlegging og overdekking av tettingsmembraner mm.
- Fotografier som dokumenterer hvert trinn i byggingen og at prosedyrene er fulgt.
- Referanseliste over relevante dokumenter ifbm. anlegget.

Før deponiet kan tas i bruk, skal Fylkesmannen gjennomføre en befaring av anlegget. Alle arbeider med avskjæring av overvann og med bunntetting må da være utført, med unntak av ev. utsparing i muren i sør pga. midlertidig adkomstveg. Utkast til teknisk sluttrapport bør foreligge til, og danne grunnlaget for, denne befaringen.

- d) Opplysninger vedrørende driften av det nye deponiet skal rapporteres årlig til Fylkesmannen i Vest-Agder som en del av rapporteringen for hele Brennevinsmyra avfallsanlegg. Rapporten leveres på det format og innen de frister som Fylkesmannen fastsetter.
- e) MAREN er ansvarlig for avslutning av deponiet og for etterdrift i minst 30 år etter avslutning. MARENs eierkommuner er økonomisk ansvarlig for denne forpliktelsen.

Øvrige vilkår i eksisterende tillatelse og forventet revidering av tillatelsen

Øvrige bestemmelser i gjeldende tillatelse gjelder for det nye deponiet så langt de er relevante.

Denne tillatelsen er varig, og gjelder inntil ny tillatelse blir gitt. Det må imidlertid forventes at denne tillatelsen vedrørende det nye deponiet vil bli inkludert i ny samlet tillatelse for hele anlegget, når søknaden om dette tas opp til behandling. Vi viser her til vårt brev datert 13. juli 2004 til alle deponiene om det videre arbeidet med nye tillatelser. Det må forventes at vilkårene vedrørende driften av hele anlegget da vil bli revidert i tråd med bestemmelsene i deponiforskriften, bl.a. angående mottakskontroll, miljøovervåking og rensing av sigevann. Det må også forventes innskrenkninger i hvilke typer av brennbart/nedbrytbart avfall som fortsatt tillates deponert. Vilårene vedrørende konstruksjonen av det nye deponi-anlegget forventes ikke endret.

FYLKESMANNENS VURDERING OG BEGRUNNELSE

Bakgrunn og saksgang

Søknaden fra MAREN om ny deponietappe ved Brennevinsmyra avfallsanlegg lå ute til offentlig ettersyn i 4 uker i april-mai 2005. I tillegg har søknaden om fortsatt drift av hele Brennevinsmyra avfallsanlegg vært til offentlig ettersyn høsten 2003. Det kom inn merknader til begge søknadene, og det har også vært noen andre spørsmål til Fylkesmannen vedrørende lukt fra anlegget.

Det er vanlig praksis at de som gir innspill i slike høringer ikke får noe eget svar, men orienteres ved kopi av avgjørelsen i saken. De som gav innspill i 2003 har ennå ikke fått noen tilbakemelding, siden denne saken ikke er behandlet ennå. Utsettelsen skyldes nasjonale føringer og er likt for alle deponier i Norge. Alle som har henvendt seg til fylkesmannen vedr. Brennevinsmyra i denne perioden orienteres derfor nå ved kopi av denne tillatelsen.

MAREN har fått tillatelse etter deponiforskriftens krav til å drive dagens deponi videre etter 2009, og framskynder med den foreliggende søknaden overgangen til nytt deponi med flere år i forhold til tidligere planer. Relativt nylig oppståtte problemer med lukt for anleggets naboer er en viktig grunn til dette. Det er antatt at bytte til nytt deponi for alt avfall som kan gi lukt vil gi en klar bedring i luktplagen. Arealbruken er i tråd med godkjent reguleringsplan, og den

grundige gjennomgangen som ble foretatt i 2004 ifbm. miljørisikovurderingen av sigevannsforholdene ved eksisterende deponi viser at området er godt egnet til deponi. Fylkesmannen i Vest-Agder er også av den oppfatning at driften ved Brennevinsmyra nå er god, og det at med unntak for de siste 2-3 årenes luktproblemer er lite nærmiljøproblemer ved anlegget. Videre er det økonomisk gunstig å etablere dette som omsøkt, sammenlignet med alternative plasseringer, da eksisterende anlegg kan utnyttes i stor grad, og en stor del av kostnadene ved utsprengning av selve deponigropa mm. allerede er betalt.

Fylkesmannen i Vest-Agder mener det sannsynlig at den oppnådde fyllingshøyden er en viktig årsak til de luktproblemene som er oppstått relativt nylig og plutselig ved dagens deponi. Derfor er det grunn til å tro at bytte til nytt deponi vil være et effektivt tiltak mot lukt, og vi mener dette er et viktig argument for at et slikt bytte bør gjennomføres nå. Men luktspredning og luktplager er en komplisert og mangesidig sak, og noen garanti for at dette vil løse problemene kan ingen gi.

Ut fra dette har vi sett positivt på søknaden. Vi har imidlertid også gjort selskapet uttrykkelig oppmerksom på at de samlede avfallsmengdene til deponi antas å bli vesentlig redusert i framtida, til fordel for forbrenning med energiutnyttelse.

Innkomne merknader

Det er kommet 6 skriftlige merknader og en muntlig forespørsel til saken. MAREN har kommentert de fleste uttalelsene i brev og e-post. Kalle Glomsaker, som er Barn og Unges representant i plan og byggesaker i Mandal, tar opp forurensningen av Jåbækvannet, og ansamling av måker som en kilde til dette. Fylkesmannen i Vest-Agder har allerede tatt forurensningen av Jåbækvannet opp med Mandal kommune i egen henvendelse. Vi er imidlertid enig med MAREN i at måker neppe er en hovedårsak til problemene, og at de tiltakene med skremmeskudd mm. som benyttes i dag kombinert med god drift bør være tilstrekkelig. Dersom det viser seg at måker er et større problem enn antatt, kan det nye deponiet langt lettere utstyres med fuglenett enn dagens deponi. Fugleproblemet ventes også å avta på litt lenger sikt når restavfallet fra husholdninger i økende grad skal gå til forbrenning.

Leif Lohne, Ole Guttorm Ihme, Nils Erik Spilling, og Omland bygdelag v/Olav Johan Kige, Nils Trygve Frivoll tar alle i hovedsak opp luktproblemer. Innspillene synes å bekrefte at det i lang tid ikke var luktproblemer ved anlegget, men at det nå de siste par årene har oppstått slike problemer med et visst omfang. Deponilukt oppleves meget plagsomt av de fleste som blir rammet, og blir derfor tatt på alvor både av selskapet og Fylkesmannen. Etablering av god kontakt med de berørte, og opprettelse av et meldingssystem for å få kartlagt omfanget av plagene er et viktig tiltak som Maren har iverksatt i tråd med råd fra Fylkesmannen. Skifte til nytt deponi er antakelig det viktigste tiltaket som kan gjennomføres, og vi har godt håp om at dette vil være virkningsfullt for naboene.

Vest-Agder Fylkeskommune har ikke hatt merknader til søknadene.

Grunnlaget for behandlingen av søknaden

Søknaden behandles etter kravene i avfallsforskriftens kapittel 9 om deponering av avfall (deponiforskriften). Minimumskravene til innhold i tillatelse til deponering er gitt i deponiforskriftens kapittel § 9-9, og det er detaljerte krav i vedlegg til forskriften. I tillegg har Statens forurensningstilsyn (SFT) utgitt en rekke veiledere til forskriften. De mest aktuelle er:

- Veileder til deponiforskriften, TA-1951/2003
- Veileder om risikovurdering, TA-1995/2003

- Veileder om bunn- og sidetetting, TA-2095/2005
- Veileder om overvåking av sigevann fra avfallsdeponier, TA-2077/2005

Faglige vurderinger – kritiske forhold

Fylkesmannen i Vest-Agder vurderer at tiltakene for dobbel bunntetting som beskrives i søknaden oppfyller kravene i veileder TA-2095.

Vi vurderer det videre som dokumentert at konklusjonene om innadrettet grunnvannsstrøm og i praksis neglisjerbart diffust tap av sigevann i miljørisikovurderingen for det gamle deponiet, også gjelder for det nye deponiet. Dette er vist gjennom de nye grunnvannsbrønnene nr 17 og nr 18. Den framlagte og oppdaterte risikovurderingen gir derfor etter vår vurdering klart grunnlag for fritak for sidetetting for de nær loddrette delene av deponiets sider, i tråd med veileder om risikovurdering, TA-1995. For en grundigere gjennomgang av dette vises også til vår avgjørelse datert 13. juli 2004, som gjelder helt parallelt for det nye deponiet. Det vil i tillegg være teknisk svært vanskelig å etablere en meningsfull tetting langs disse veggene. Dette er ikke avgjørende i seg selv, men trekker i samme retning.

Når det gjelder deponering av avfall på den flateren, øvre delen av "veggene" helt ut til anleggsveien i vest og nord som søknaden beskriver i vedlegg 1, har vi ikke åpnet for dette i denne omgang. Vi mener dette gir en risiko for at sigevann kan trenge ned gjennom sprekker i fjellet, og komme ut i dreneringslaget under den konstruerte geologiske barrieren i bunntettingen. Siden deponering i dette området ikke kan bli aktuelt før mot slutten av deponiets liv, mener vi det ikke er påkrevd å avklare spørsmålet nå. Det må søkes om dette hvis og når det blir aktuelt. Aktuelle tiltak kan være å etablere bunntetting på denne "hyllen", eller å raskt legge en helt tett topptetting over avfallet i denne sonen. Alternativt kan deponiet avsluttes innefor den rammen som nå er gitt. Overvannsdreneringen langs kanten av deponiet må da gjøres noe mer omfattende.

At det nye deponiet overlapper det gamle er etter en konkret vurdering av saken funnet å være fullt akseptabelt. Forurensningspotensialet fra det gamle deponiet blir uendret, eller ev. noe redusert pga. økt avskjæring av diffust sigevann, når det nye anlegges. Sikkerheten ved det nye deponiet endres ikke pga. det gamle. Det er stilt krav som gjør at det rene drens vannet under det nye deponiet i minst mulig grad skal bli forurenset av sigevann fra det gamle deponiet.

Det er søkt om å fortsette å deponere lavrisiko smittefarlig avfall fra legekantor mm. etter eksisterende praksis. Imidlertid er et nytt regelverk om smittefarlig avfall fra human- og veterinærmedisinsk behandling snart klart. Når dette trår i kraft må det forventes innstramninger. Vi vil ikke motsette oss at dagens praksis fortsetter inntil det nye regelverket kommer.

SPØRSMÅL VEDRØRENDE DEPONIavgIFT

Fylkesmannen i Vest-Agder vil i eget brev orientere Toll- og avgiftsetaten om at det er gitt tillatelse til å etablere en ny deponietappe ved Brennevinsmyra avfallsanlegg. Vi vil anbefale at det nye deponiet godkjennes for lav sats for deponiavgiften med virkning fra åpningstidspunktet.

ERSTATNINGSANSVAR OG KLAGEADGANG

Denne tillatelsen fritar ikke bedriften for erstatningsansvar etter de alminnelige erstatningsregler, jf. bl.a. forurensingsloven §§ 10 og 17.

Denne avgjørelsen kan etter § 29 i forvaltningsloven påklages til Statens forurensningstilsyn (SFT) innen 3 uker fra meddelelsen. Klagen bør begrunnes og skal sendes via Fylkesmannen.

Med hilsen

Tom Egerhei (e.f.)
miljøverndirektør

Jon Egil Vinje
seksjonssjef

Kopi til:

- Kalle Glomsaker, Einerveien 1, 4515 Mandal (Barn og Unges representant i plan og byggesaker)
- Leif Lohne, Tofteveien 125, 4516 Mandal
- Nils Erik Spilling, Ime, 4516 Mandal
- Ole Guttorm Ihme, Ime, 4516 Mandal
- Omland bygdelag, v/Olav Johan Kige, Kige, 4516 Mandal
- Omland bygdelag, v/Nils Trygve Frivoll, Frivoll, 4516 Mandal
- Vest-Agder Fylkeskommune, NSK-avdelingen, Serviceboks 517, 4605 Kristiansand

- Audnedal kommune, Teknisk etat, 4525 Konsmo
- Lindesnes kommune, Teknisk etat, 4520 Sør-Audnedal
- Mandal kommune, Teknisk etat, Postboks 3, 4501 Mandal
- Marnardal kommune, Teknisk etat4534, Marnardal
- Statens forurensningstilsyn, v/Lise Kristin Jensen, Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
- Sørlandskonsult AS, v/Vidar Valen, Vesterveien 6, 4613 Kristiansand